

1414 A10

כס"ד. ש"פ בשלה, י"ג שבט, ה'תשל"ה
(הנחה בלתי מוגה)

44

היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני, ומביא כ"ק אדמ"ר הצ"צ באוה"ת: פירוש התרגום עה"פ עתיד מאיר עלמא, למימר לכנישתא דיש"אל בסוף יומיא: את כנישתא דיש"אל וכו' קלילא כניז אומיא, ויתכא בבית מדרשא כו', אשמיעני אודיתא כו', ואה"ל מסכים לכל מה ד' את עבדת. והוא כפירוש המודשי עה"פ (הובא בהמאמר של בעל ההילולא שנתנו בהמשך להמאמר דיום ההילולא). שוקב"ה אומר לישראל, אני ופמלא שלי באים לשמוע קולך, אך מ"ש השמיעני (לשון יחיד) קאי על הקב"ה. דהנה, מ"ש חברים מקשיבים, יש בזה כמה פירושים. יש פירוש שחברים קאי על מלאכי השרת, ונק' חברים לפי שאין ביניהם לא קנאה ולא שנאה ולא תחרות, ועוד טעם שנקראים חברים, להיותם חברים לישראל, בני אלקים דוגמתך, ויש פירוש שחברים קאי על הנשמות שבג"ע, (כמבואר בהמאמר שחילבת חברים באה בהמשך להיושבת בגנים, שקאי על הנשמות שבג"ע החתוחן וג"ע העליון). והוא חברים מקשיבים לקולך, שמלאכי השרת והנשמות שבג"ע מקשיבים לקול החוהה של ישראל שלבשת, אמנם מה שמסיים אח"כ השמיעני (בלשון יחיד) קאי על החברים, אלא על הקב"ה, וכנ"ל מפירוש התרגום שוקב"ה אומר לישראל אשמיעני אודיתא. ומקשה כ"ק אדמ"ר הצ"צ (באוה"ת שם), דלכאורה אינו מובן, מה צריך הקב"ה לשמיעת החוהה, והלא החוהה מאתו תצא. ומבאר, שוקב"ה נקרא לפעמים בח"י ממכ"ע, ולכן אומר השמיעני, כי ע"י לימוד החוהה שלמטה נמשך מבחי' טובה כל עלמין.

5

ויוכן זה כפרטיות יותר ע"פ המבואר באוה"ק ענין פלא גדול כ"י מה נעשה בשמים ממעל ע"י עיון ובידור הלכה פסוקה כ"י כי ע"י מעלה הלכה זו מהקליפות כו', והוא השעם שכידור החלכות הוא

- (1) שה"ש ת"י.
- (2) שה"ש כרך ב ס"ע תשג ואילך.
- (3) שהש"ר עה"פ.
- (4) ד"ה היושבת בגנים בחולות.

- (5) אוה"ת שם ע' תשג ואילך.
- (6) ד"ה היושבת בגנים הנ"ל פרק י'.
- (7) סימן בו (קפ"ה, ב).

לפי ש"ס
לפי ש"ס
לפי ש"ס

היושבת בגנים

בכח התחתונים דוקא [ולא רק ההלכות השייכים לקדוש החדש, שבה י"ל הטעם, לפי שקידוש החדש חלוי בשימשא וסיהרא שלמטה, אלא גם בנוגע לכל ההלכות], לפי שכידור ההלכות נעשה ע"י עבדת הכידורים שמבשרים מהקליפות, ולהיות שהעליונים אין בהם כח לכבד ולהעלות מהקליפות, לכן אין בכחם לכבד את ההלכות, אלא דוקא התחתונים, שמבשרים מהקליפות, הנה על ידם דוקא נעשה כידור ההלכות, ולכן באים העליונים לשמוע חידושי תורה מהתחתונים (כמבואר באוה"ק). והוא חברים מקשיבים לקולך השמיעני, כי כידור ההלכות, הוא ע"י לימוד החוהה למטה דוקא, משא"כ העליונים, הנה לא רק תמלאכים אין בכחם לכבד, אלא גם הנשמות שבג"ע אין בכחם לכבד, ולכן גם הם מקשיבים לקולך, לקול החוהה של הנשמות שלמטה. ומסיים בכחוב השמיעני (לשון יחיד), שקאי על הקב"ה, שגם הוא אומר לישראל שלמטה אשמיעני אודיתא (כנ"ל), כי כידור ההלכה, הוא ע"י ישראל למטה דוקא, ואפילו לא ע"י הקב"ה, וכמרת"ל קא מיפליג במתיבתא דדוקיע כו' הקב"ה אומר טהור וכולו מתיבתא דדוקיעא אמרי טמא, ואמרי מאן נוכח, נוכח רבה בר נחמני, והיינו, שכידור ההלכות הוא לא ע"י הקב"ה, אלא דוקא ע"י רבה בר נחמני שהי' נשמה בגוף [שהרי מה שאמרו מאן נוכח, נוכח רבה בר נחמני, הי' בהיותו נשמה בגוף, לפני שנה נפשו], כ"י דוקא התחתונים, ע"י שהם מברכים הקליפות כו', הרי הם מברכים את ההלכה [ומה שיש פוסקים שפסקו דלא כרבה בר נחמני, הרי זה לפי שבשעת יציאת נשמה הוא דאמר הכי, והוי בכלל לא בשמ"ע היא"ו].

2

ויש לקשר זה עם מ"ש כפרשתנו (בשירת הים), הוי' ימלך לעולם ועד, ומביא כ"ק אדמ"ר הצ"צ מה שאמרו ד"ל, כל מקום שנאמר נצח סלה ועד אין לו הפסק עולמית כו', ועד דכתיב הוי' ימלך לעולם ועד, [ומוסף, שבוה"י איתא שלה הוא בעתיקא, וכמו"כ ענין ועד הוא בבחי' ז"י, וכדמכח גם ממאד"ל הנ"ל, כל מקום שנאמר נצח סלה ועד אין לו הפסק עולמית, דכ"ן ששל שניהם (על סלה ועל ועד)

- (8) ראה ר"ה ת, ריש ע"ב, ירושלמי ר"ה השמ"ו ח"א ע' 331 ובהערה 30.
- (9) פ"א ה"ג, כחובת פ"א ה"ב, שמ"ד פט"ו, ב.
- (10) כ"מ פ"א, א.
- (11) רמב"ם הל' טומאת צרעא פ"ב.
- (12) כסף משנה לרמב"ם שם, וראה גם ח"ג כ"א, א.
- (13) עירובין נ"ד, א.
- (14) ראה אוה"ת שם: זכדממע בניבאל (תורע כו', ר' לקיש ח"י"ב ע' 68, מה"ש כ"י.
- (15) חמ"ד ח"א ע' 331 ובהערה 30.
- (16) עירובין נ"ד, א.
- (17) חמ"ד ח"א ע' 331 ובהערה 30.

א"י
א"י
א"י
א"י
א"י
א"י
א"י
א"י
א"י
א"י

1 הענין יובן ע"פ המבואר בהמשך דיום ההילולא²⁶ שדוקא ע"י כירוד החשך מגיעים לבחי' נעלית יתור, דיתרון האור הוא מן החשך דוקא²⁷. וזהו גם כן מ"ש²⁸ זה יתחמו ממעשינו ומעצבון ידינו, ואיתא בסוף סנהדרין, רשע בא לעולם, חרון בא לעולם כו', צדיק בא לעולם טובה באה לעולם, שנאמר זה יתחמו ממעשינו ומעצבון ידינו, ויגיעו שדוקא ע"י שחרון בא לעולם, ועד לחרון שהוא ברוגמת חרון אף שבמשנה שם²⁹, הנה מזה גופא (כשהמפכים אותו לטובה) נעשה עליו יתור, וזהו גם פירוש זה יתחמו³⁰, אשר זה גופא יתחמו. וע"י מ"ש בההפסדה דאחש"ש³¹ (שאו הוא גילוי משיח וטעדת משיח³²) אורך הוי כי אנפת בי ישב אפך ותחנמני, שההודי' (אורך הוי') היא לא על ישב אפך, אלא כריקן לשון הכתוב אורך הוי' (על) כי אנפת בך, כיון שדוקא ע"י³³ שאנפת כי יגיעו למעלה עליונה יתור, וצפ"י יש לכאר גם מה שנוצר הוא בעתיקא, אף שדער הוא למטה גם מבחי' יתורית, שקאי על עוח"י הגשמי שאין בו גילוי אלקות כלל, כי דוקא ע"י ההעלם והוסתר נעשה יתרון האור, כנ"ל.

2 ד ודחו היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני, שדוקא הנשמות למטה שמלוכשות בגופים בעוה"ז הגשמי, בחי' נע"י יש יתרון בלימוד התורה שלהם על הגשמות שלמלה. וע"י מ"ש כ"ק אדמו"ר בעל ההילולא³⁴ בנוגע להמאסר שלו בשפאלעלע [ומזה מובי' עדי"ו גם בנוגע למאסר הגשמה בגוף], אשר מלכתחילה, באם היו שואלים אותו, לא הי' מסכים לזה, אבל לאחר שהי' כבר המאסר, לא יוותר על שעה ורגע א', לפי שדוקא ע"י המאסר מגיעים למעלה ביותר. וכמו שהוא בנוגע להחשך דעוה"ז בכלל, עדי"ו (בעוה"ז גופא) הוא בנוגע לחשך הגלות, שדוקא ע"י חשך הגלות נעשה יתרון אורי³⁵, שדוקא ע"י החשך כפול ומכופל של הגלות יבואו לאור כפול ומכופל, וע"י מ"ש באגה"ת³⁶ יקרא בי דפים כו' ישנה כי פרקים כו', שבמקום הקשר הוא כפול מכופל.

26 ד"ה באוי לגבי הישי"ח פרק א ואלך.
27 ע"פ לשון הכתוב - קולל ב, יג.
28 בראשית ה, כט.
29 סנהדרין ק"א, ב.
30 ישעי' יב, א.
31 ראה סו"ש תרצ"ו ע' 236. תרצ"ו ע' הענין דמקשיבים לקולך הוא לישראל הנפוצה בגולה דקא.
32 ספ"ט, 277.

אמרו אין לו הפסק עולמית, הרי מוכן, דכשם ששלה הוא בעתיקא, הנה גם ועד הוא בעתיקא. ונתן השעם שאין להם הפסק, לפי שבחי' עתיקא היא למעלה מהגבלות, ולפי"ז צ"ע, כענין ועד שהוא אחד בחילופי אותו, והוא יתורית¹, והוי לפי הנ"ל, ועד נמשך מבחי' עתיק יומין.

1 ועד להוסיף בביאור הקושא, והנה, בחי' עתיקא היא בחי' יתורית שלמעלה גם מבחי' אחי², ואילו נצ"ב שהוא רק חילופי אותו דאחר, הוא למטה מבחי' אחי, שלכן הוא בפסוק שני דק"ש (ברוך שם כו' ועד, שנקרא בוה"ר) בשם פסוק שני דק"ש, לפי שהוא למטה מבחי' אחד שבפסוק ראשון, וא"כ אין שייך לומר על ועד שהוא מבחי' עתיקא. וביתור יקשה, שהרי בפסוק שני דק"ש גופא, תיבת ועד היא לאחר התבית שם כבוד מלכותו, והיינו שבפסוק שני גופא הי"ז בחי' החתונה ביותר. דשם כבוד מלכותו קאי על ג' עולמות בי"ע הרוחניים, ולעולם ועד קאי על עשי' הגשמית, ובמ"ש כ"ק אבמ"ד הצ"ע שם³ בפירוש מאר"ל⁴, כל מה שברא הקב"ה לא בראו אלא לכבודו, שנאמר⁵ כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתי יצאתי אף עשיתי, ואמר הוי ימלוך לעולם ועד, שנתב במדרש שמואל שם, על ואמר הוי ימלוך לעולם ועד. שאין לו קשר עם האמור. ומבאר⁶ אפשר שהכוונה היא, דתיבת בשא העולמות שלא בראם אלא לכבודו, לפי שכולם מעריצים ומקיימים את שם כו', אבל עולם העשי' אשר ראה ראינו כו', ועל זה תירץ כי אף אם נעה כו', עכ"ז לע"ל ה' אחד ושמו אחד⁷, גלות אמר ה' ימלוך לשון עתיד) לעולם ועד, כי אז כבודו על כל העולם יראה, נמצא שאף עולם העשי' לא בראו אלא לכבודו (עכ"ל). והיינו שהפסוק כל נקרא בשמי ולכבודי בראתי יצאתי אף עשיתי קאי על עולמות בי"ע הרוחניים, ובהם נראה כבודו ית', ואח"כ מביא את הפסוק הוי ימלוך לעולם ועד, שגם בעוה"ז הגשמי יראו לעתיד כבודו ית', ומכל זה מוכן, שלעולם ועד הוא למטה לא רק מבחי' אחי, שהוא רק בחי' יתורית, שגם יתורית הוא ענין בקדושה, אלא עוד זאת, שקאי על עוה"ז הגשמי שלא נראה בו גילוי אלקות כלל, ורק לעתיד יהי' נראה בו כבודו ית'. וצפ"י יקשה ביותר אין שייך לומר על ועד שהוא בחי' עתיקא.

פסוק זה
הוא יתורית
הוא יתורית
הוא יתורית
הוא יתורית
הוא יתורית

17 דור ח"ב קל"ו, א. תניא שעותיה"א
18 דור ח"א י"ז, ב. שעותיה"א שם.
19 ראה תר"א מקץ מא, א.
20 ראה תר"א וזאת הנה, ב.
21 אור"ת פרשתו שם (ספ"י ב).
22 אבות ספ"ו, ג.
23 ישעי' מג, ג.
24 ברכת ק"ש.
25 זכרי' י"ד, ט.

ש"פ בשלח, י"ג שבט, ה'תשל"ה

מג

תחת גודל העילוי של העבודה שבזמן הגלות, שע"ז דוקא זכנו לגילוי
[חזרתו של משיח, וכיון שגדול תלמוד שמביא לידי מעשה³⁶ הנה גם
המצוות יהיו אז בחלית השלימות. כמ"ש: ושם (דוקא) נעשה לפניך
כמצות רצונך, וכמבואר בהמשך וכך מל"ז³⁷ שעיך השלימות דמעשה
המצוות יהי כימות המלשח דוקא לגילוי זה הוא ע"י העבודה שבזמן
הגלות דוקא. וידועה זו בגלל העילוי של העבודה דזמן הגלות פועלת
שהעבודה תהי' קשוחה גדולה ביותר³⁸.

36 קדושין מ. ב.

37 בתפלת מוסף דשבת ויר"ט.

38 פ"ו ואילן.

39 חסד חסד (חומ"ר).